

Publikowanie danych osobowych i wizerunku w placówce oświatowej

Szkoła ma zapewniać każdemu uczniowi warunki niezbędne do kształcenia się oraz do jego wychowania i opieki, odpowiednio do wieku i osiągniętego rozwoju, tj. wspierać dziecko w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinny być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. (Art. 1 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe.)

Umieszczanie na tablicach na terenie szkoły danych osobowych uczniów w celu ich wyróżnienia za szczególne osiągnięcia, jak również wywieszanie pod różnego rodzaju pracami artystycznymi podpisów zawierających pełne imiona i nazwiska uczniów, którzy te prace wykonali, nie wymaga wcześniejszej zgody rodziców lub opiekunów prawnych czy samych uczniów, jeżeli są pełnoletni, gdyż jest to związane z zadaniem realizowanym przez szkołę w interesie publicznym (art. 6 ust. 1 lit. e RODO). Należy pamiętać, że taka praktyka stanowi element działań motywacyjnych, nagradzających wysiłek włożony w realizację powierzonych dzieciom zadań. Przyczynia się też do wzmocnienia poczucia własnej wartości ucznia.

Gdyby jednak wspomniana praktyka wystawiania prac godziła w ocenie rodziców w jego dobro, rodzice takiego ucznia na podstawie art. 21 ust. 1 RODO mogą skorzystać z uprawnienia do złożenia sprzeciwu z przyczyn związanych ze szczególną sytuacją takiej osoby.

Publikacja zdjęć uczniów na stronie internetowej:

wiąże się z ochroną danych osobowych uczniów oraz z ochroną ich wizerunku – (rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej - art. 81 ust.1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych --(Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1191).

W przypadku, gdy szkoła chce opublikować dane osobowe poza budynkiem szkoły (gabloty zewnętrzne, strony internetowe, prasa itp.) musi uzyskać zgodę osoby, której dane dotyczą (rodzic małoletniego; uczeń pełnoletni). Niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach, wizerunek pozostaje ponadto pod ochroną prawa cywilnego - art. 23 Kodeksu cywilnego --(Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1025).

Musimy pamiętać, że publikacja zdjęć ucznia na stronie internetowej ułatwia identyfikację konkretnego ucznia i powiązanie go z konkretną szkołą, co rodzi różnego rodzaju niebezpieczeństwa.

Z tego względu szkoła zbiera od rodziców/prawnych opiekunów zgody, która w swojej treści zawiera informację w jakim określonym celu przetwarzany jest wizerunek.

Zgoda z art. 7 ust. 3 RODO osoba, której dane dotyczą, ma prawo w dowolnym momencie wycofać zgodę. Powyższy przepis nakłada na administratora obowiązek poinformowania osoby, której dane dotyczą, o tym prawie zanim wyrazi zgodę.

W tym miejscu należy podkreślić, że niezgoda nie jest wymagana, jeżeli uprawnienie do przetwarzania danych osobowych nie wynika wprost z przepisów prawa. I tu znajduje uregulowanie art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, zgodnie z którym:

„Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku:

1. osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych;
2. osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza”.

Zatem jeżeli przetwarzanie wizerunku będzie mieściło się w ramach przytoczonej definicji, można przyjąć, że zgoda uwidocznionych na nich osób lub rodziców tych osób nie jest konieczna a w sytuacji, gdy zdjęcie przedstawia zgromadzenie, czyli wizerunek poszczególnych dzieci (uczniów) lub nauczycieli i stanowi element większej całości, zaprezentowanej w taki sposób, że w razie usunięcia wizerunku danej osoby nie zmieniłyby się przedmiot i charakter przedstawienia (czyli każda osoba jest przedstawiona w sposób równoważny przedstawieniu innych osób), wówczas szkoła może publikować takie zdjęcia --- SA we Wrocławiu z dn. 30.01.2014 r., I ACa 1452/13

W przypadku kiedy rodzic nie wyraził zgody na publikację wizerunku dziecka , a zdjęcie jest wykonywane w danej grupie (konkurs, uroczystość klasowa itp.) z zamiarem jego publikowania sensownym dopuszczę się anonimizację wizerunku danego ucznia, np. poprzez rozmycie twarzy.

Innym powszechnym problemem po 2020r (po pandemii COVID i związaną z nią pracą zdalną) jest tworzenie przez rodziców lub wychowawców tzw. grup wewnętrznych/zamkniętych na komunikatorach społecznościowych typu Instagram, Whatsapp, Messenger itp. Na tych grupach często są publikowane/przesyłane dane osobowe w tym wizerunek – np. zdjęcia z wycieczek i imprez klasowych. Należy tu zwrócić uwagę na fakt iż do takiej czynności – publikowanie danych osobowych na tych portalach- należy mieć również zgodę wszystkich rodziców (osób) których dane są tam umieszczane. Co prawda przy tworzeniu tych grup zgoda jest w formie ustnej, lecz prowadzi to do możliwości wystąpienia roszczeń osób które chcą wycofać taką zgodę lub nie były świadome podejmowanych decyzji w sprawie publikowania danych w tych grupach.

W związku z powyższym w naszej placówce został wprowadzony zakaz prowadzenia oraz tworzenia w/w grup, przesyłania wszelkich danych osobowych do rodziców. Placówka nie będzie udostępniać dla rodziców (przesyłać) żadnych danych osobowych których danych rodzic nie jest właścicielem. Oznacza to zakaz przesyłania do rodziców np. zdjęć z uroczystości, wycieczek szkolnych itp., które nie są publikowane na stronie WWW placówki. Nadto Szkoła Podstawowa nr 42 w związku ze skargami na te czynności niektórych rodziców, prosi o bezwzględne usunięcie każdego z rodzica z osobna, wszelkich fotografii i innych danych osobowych z tych grup.